

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURASI
HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI
KURASHISH DEPARTAMENT

“RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA IQTISODIY
XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR

MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI TO‘PLAMI

FUQAROLAR PLASTIK KARTALARI KIBRXAVFSIZLIGINI TA’MINLASH
TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH” (MY CARD MOBIL ILOVASI)

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

*Elektron nashr. 599 sahifa.
2026-yil, fevral.*

Bosh muharrir:

Mo'minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Nasimov Rashid

Muharrir:

Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih:

Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner:

Egamberdiyev Elyor

Tahrir hay'ati:

1. Mo'minov Bahodir (hay'at raisi)	12. Xamza Eshankulov (O'zbekiston)
2. Rashid Nasimov (hay'at raisi o'rinbosari)	13. Iles Xujayarov (O'zbekiston)
3. Marat Raxmatullayev (O'zbekiston)	14. Mexriddin Raximov (O'zbekiston)
4. Muxammadjon Musaev (O'zbekiston)	15. Murodjon Sultanov (O'zbekiston)
5. O'tkir Xamdamov (O'zbekiston)	16. Bekmurodov Ulug'bek (O'zbekiston)
6. Ali Xikmet (AQSh)	17. Alisher Qobilov (O'zbekiston)
7. Dmitriy Rodionov (Rossiya)	18. Iroda Abdullaeva (O'zbekiston)
8. Dilnoza Muhammadieva (O'zbekiston)	19. Burova Ekaterina (Rossiya)
9. Gayrat Ishanxodjaev (O'zbekiston)	20. Xodiyeva Gulmira (O'zbekiston)
10. Nodir Rahimov (O'zbekiston)	21. Sultonboyeva Munira (O'zbekiston)
11. Akmal Abdusalomov (J. Koreya)	

Jamoatchilik kengashi:

1. Gul Tokdemir (Turkiya)	8. Olga Dzyabenko (Ispaniya)
2. Umid Axmedov (Daniya)	9. Stefani Estlund (Lyuksemburg)
3. Marko Porta (Italiya)	10. Sanjar Iskandarov (O'zbekiston)
4. Xristo Beloev (Bolgariya)	11. Aydos Sarsembayev (Qirg'iziston)
5. Muxriddin Muhitdinov (J.Koreya)	12. Svetomir Vasilev (Bolgariya)
6. Boshtyan Brumen (Sloveniya)	13. Pap Solt (Vengriya)
7. Bibigul Koshoeva (Qirg'iziston)	

MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MOLIYA SOHASINING INNOVATSION RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	7
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Mamadyarovna Go'zal Norboyevna	
MOLIYAVIY INKLYUZIYA VOSITALARI ORQALI CHEKKA HUDUDLARDA IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	13
Eshov Mansur Po'latovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURA HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI KURASHISH DEPARTAMENTI FAOLIYATI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI.....	20
Babadjanov Atxam Axmadjanovich	
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ.....	26
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA XIZMATINING FISKAL FAOLIYATIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI. 32	
Farxodov Farrux Furqatovich, Toshpo'lotova E'zoza Latifjonovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI QISQARTIRISH YO'LLARI	38
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA TO'LOVLARINI UNDIRISHNI RAQAMLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI	43
Pardayev To'liqin Nasirovich	
QARZ MUNOSABATLARINI RAQAMLASHTIRISH: IQTISODIY VA HUQUQIY MUNOSABATLARDAGI AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	47
Quramboev Jamshid Rashid o'g'li	
EVALUATING THE EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN UZBEKISTAN USING A MULTIPLE LINEAR REGRESSION MODEL.....	50
Rakhimberdiev Kuvonchbek Bakhtiyorovich	
TASHQI SAVDO OPERATSIYALARIDA DEBITOR QARZDORLIKLARNI BOSHQARISHNING RAQAMLI MODEL VA RISK- MONITORING TIZIMI	56
Tashmuxeimedov Dilmurod Mirabzalovich	
WAYS TO REDUCE THE RISK OF DIGITAL ATTACKS IN BANKING AND GOVERNMENT FINANCIAL SYSTEMS.....	62
M.N. Umarova	
MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH KICHIK BIZNES IQTISODIY XAVFSIZLIGINI MUSTAHKAMLASH OMILI SIFATIDA.....	69
Abduxakimov Eldor Djaloliddinovich	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESDA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY MASALALARI.....	76
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich	
MAHALLIY GILAM ISHLAB CHIQUVCHI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKDA TAHDIDLARNI KAMAYTIRISH YO'LLARI.....	81
Arziyeva Sevinch Shomurot qizi	
TASHQI SAVDODA XATARLARNI KAMAYTIRISHDA SAVDONI MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH.....	85
Babadjanov Shuhrat Atxamovich	
KORXONALAR IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING KONTSEPTUAL VA METODOLOGIK ASOSLARI.....	92
Jamoliddinov Jobirbek Bohodir o'g'li	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING METODOLOGIK JIHATLARI.....	97
Karimov Alibek Valiyevich	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQUVCHI OMILLARI NOMUTANOSIBLIGINING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH VA UNI BARTARAF ETISH MEXANIZMI.....	102
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna	
КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В МАЛОМ БИЗНЕСЕ С ПОМОЩЬЮ SWOT-АНАЛИЗА.....	108
Набиев Бехзод Шавкатович	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH HAMDA QO'LLAB-QUVVATLASHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI.....	114
Tashmuxeimedova Yayra Atxamovna, Teshayev Sayimbek	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	120
Toxirova Mushtariybegim Yashnarjon qizi	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH STRATEGIYASI	124

Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Umarova Nargiza Xoldarovna

РАЗРАБОТКА ЭФФЕКТИВНОЙ СТРАТЕГИИ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТЕКСТИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ..... 134

Турсунов Бобир Ортикмирзаевич

KIMYO SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 141

Tursunxo’jayev Sardor Jamoliddin o’g’li

MAMLUKAT QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARI MOLIVAVIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILI 147

Umarova Nargiza Xoldarovna

YENGIL SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI..... 154

Sadriddinova Nigora

RAQAMLI MOLIVAVIY INKLYUZIYA VOSITALARI ORQALI TUMANLAR O’RTASIDAGI IJTIMOYIY FARQNI KAMAYTIRISH MODELI.... 162

Xakimov Ziyodulla Ahmadovich, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o’g’li

O’ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O’RNI 170

Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o’g’li

YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH: O’ZBEKISTON BOJXONA ORGANLARI TAJRIBASI 176

Makamov Z.X., Soatov S.S.

RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI XALQARO SAVDODA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI..... 182

Muxtorov Boburmizro Bahodir o’g’li

RAQAMLI TO’LOV TIZIMLARI VA ELEKTRON HISOB-KITOBLARNING YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI..... 188

Norsafarov Bunyodshoh Muhiddinzoda

PROSPECTIVE INDICATORS FOR MANAGING THE LEGALIZATION OF THE INFORMAL SECTOR AND INFORMAL EMPLOYMENT IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 192

Qoraboyev Nuriddin Pardaboy o’g’li

YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN AHOLIGA KO’RSATILAYOTGAN BANK XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING RAQAMLI YO’NALISHLARI..... 196

To’patillayeva Gulnoza Sirojiddin qizi

BIG DATA TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA SOLIQ RISKLARINI ANIQLASH VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH IMKONIYATLARI..... 201

Yakubova Nargiza Tursunbayevna, Maxmudov Jasurbek Ulug’bek o’g’li

SOLIQLAR YOKI BOSHQA MAJBURIY TO’LOVLARNI TO’LASHDAN BO’YIN TOVLASH JINOYATI VA UNING MAMLUKAT IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIRI..... 208

Axmedov Zafar Bozorboyevich

DAVLATLARNING IQTISODIY JINOYATCHILIKKA QARSHI KURASHDAGI XALQARO HAMKORLIGI: XALQARO TASHKILOTLAR, FATF STANDARTLARI VA AMALIY MEKANIZMLAR..... 213

Tashmuxeamedova Yayra Atxamovna

IQTISODIY JINOYATLARNI ANIQLASH VA ULARGA QARSHI KURASHISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING O’RNI ..221

Faxridinov Zafarjon Faxridin o’g’li, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Tashmuxeamedova Yayra Atxamovna

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI 226

Azlarova Mushtariybegim Abror qizi

RAQAMLI TO’LOV TIZIMLARI XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA DAVLAT INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARINING ROLI..... 232

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Azlarova Aziza Axrorovna

MOLIVAVIY SAVODXONLIK TUSHUNCHASI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O’RNI..... 238

Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi, Sattorova Nasiba G’anijon qizi

AHOLI MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH BO’YICHA XORIJIY ILMIY YONDASHUVLAR TAHLILI 244

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Muzaffarova Dilbar Mamalatif qizi

MAHALLIY OLIMLAR TADQIQOTLARIDA MOLIVAVIY SAVODXONLIK VA BANK XIZMATLARI MASALALARI 251

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi

BANK PLASTIK KARTALARI VA SHAXSIY HISOB RAQAMLARINI NAZORAT QILISH TIZIMINING NAZARIY ASOSLARI..... 258

Azlarova Aziza Axrorovna, Sattorova Nasiba G’anijon qizi

AUTENTIFIKATSIYA SXEMALARINI TAHLIL QILISH VA ULARNING AFZALLIKLARI HAMDA KAMCHILIKLARI..... 265

Ahmedova Nilufar Shukratovna, Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna PLASTIK KARTALAR XAVFSIZLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI MAVJUD KIBRXAVFSIZLIK TAHDIDLARI TAHLILI	272
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi ILG'OR XORIJIY MAMLAKATLARDA PLASTIK KARTALAR VA RAQAMLI TO'LOVLAR XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH TAJRIBALARI: FINTECH PLATFORMALARINING QIYOSIY TAHLILI VA MYCARD MOBIL ILOVASINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA TAVSIYALAR	278
Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Mashrapova Sabina Turobjonovna AHOLI MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA IJTIMOY TARMOQLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA INDIKATORLARI	285
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI	292
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	298
Назарова Гулчехра Нурмухамбетовна ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ УЗБЕКИСТАНА.....	305
Назарова Гулчехра Нурмухамбетовна MOLIYAVIY INKLIZIYADA KIBRXAVFSIZLIKNING O'RNI VA UNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: BANK MOBIL ILOVALARI MISOLIDA.....	313
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi MOLIYAVIY XIZMATLARDAN FOYDALANISHDA SOLIQ SAVODXONLIGINING O'RNI	318
Irgashev Anvar Farxodovich RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALTERNATIV KREDIT SKORING TIZIMLARINING AHAMIYATI	322
Lazizbek Ravshanov Baxtiyor o'g'li THE ECONOMIC ESSENCE OF LABOR AND ITS INTERPRETATION IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS	325
Nomozov Ilhomjon Ziyadullah ugli O'ZBEKISTON KORXONALARIDA BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH AMALIYOTINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	328
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi THE ROLE OF RITUALS IN ATTRACTING TOURISTS.....	331
Freshta Qayoumi O'ZBEKISTONDA REKREATIONS TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-AMALIY O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	333
Po'latova Mavluda Sanjar qizi O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA TARMOQLAR KESIMIDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	336
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARIDAN O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AMALIYOTIDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI VA RIVOJLANISH MUAMMOLARI	340
Valijonov X.A. IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDAGI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGI MASALALARI	344
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich KIMYO SANOATI KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA UNI OSHIRISHNING MAKRO DARAJADAGI TAHLILI	347
Suyarov Shahzod Salim o'g'li INVESTITSIYON MUHITNI SAMARALI BOSHQARISHDA INNOVATSION OMIL TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	350
To'rayev Jasurali To'rayevich SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING IQTISODIY MEXANIZMI: DH-ROI-EM MODEL ASOSIDA	353
Omonov Olim Murodullaevich	

РИСКИ ЛИКВИДНОСТИ ПРИ ОБЕСПЕЧЕНИИ ТРАНСГРАНИЧНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ.....	355
Садыков Азиз Миршарапович	
THE ROLE OF TECHNOLOGY IN RESTAURANTS AND ENHANCING OFFERINGS FOR TOURISTS.....	358
Freshta Qayoumi	
INVESTITSIYA FAOLLIQI MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIK OMILI SIFATIDA	360
Islamov Anvar Ashirqulovi	
ASSESSING DIGITAL MATURITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: AN INTEGRATED FRAMEWORK APPROACH	363
Berdiyev Temurbek Makhmudullo ugli	
SANOAT TARMOG'INI IQTISODIY RIVOJLANTIRISH VA UNDA SAMARALI FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI	363
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
CHANGES IN TEXTILE INDUSTRY OUTPUT AND THE FACTORS INFLUENCING IT	367
Xushvaqtov Shuhrat Abduraufovich	
TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY HISOBOTI AUDITINING NAZARIYMETODOLOGIK ASOSLARI	371
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARI AUDITINING HUQUQIY-ME'YORIY ASOSLARI VA HOZIRGI HOLATI	373
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
KAM XARAJATLI TASHUVCHILAR MODELINING MOHIYATI	376
Suyunov Alisher	
O'ZBEKISTONDA EKOLOGIK MEHMONXONALAR FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA HORIJYIY TAJRIBANI QO'LLANILISHI	379
Abidova Dilfuza Igamberdievna	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ В ТУРИЗМЕ КАК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦИИ СПРОСА И ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	382
Абидова Дилфуза Игамбердиевна	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH	385
M. M. Abdurahmanova	
ERKIN IQTISODIY ZONA ISHTIROKCHILARIGA BERILGAN SOLIQ IMTIYOZLARI	389
Davlayev G'olib Ashurovich	
KIMYO SANOATI KORXONALARIDA YASHIL TRANSFORMATSIYA VA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI	392
Xaydarova Kamola Axinjanovna	
ERKIN IQTISODIY ZONALARDA FAOLIYAT YURITUVCHI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI ZAMONAVIY INFRATUZILMA BILAN TA'MINLASHNING HUQUQIY VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	395
Davlayev G'olib Ashurovich	
O'ZBEKISTONDA QURILISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA INSTITUTIONAL ISLOHOTLAR	398
Asadova Maftuna Sa'dullayevna	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIVALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	401
Xolikov S.X.	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIVALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	404
S.X. Xolikov	
DAROMADLAR VA XARAJATLARNI BOSHQARISH KONSEPSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.....	408
Aymuxammedova Amina Kakajanovna	
QISHLOQ XO'JALIGI AGROTEKNOLOGIYALARINI MOLIVALASHTIRISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	411
Jolibekov Vladimir Baxtiyarovich	
TOWARDS A GREEN ECONOMY IN UZBEKISTAN: REGIONAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL CHALLENGES	413

Khakimdjanova Surayyo Khabibullayevna TOWARD RESPONSIBLE HYDROCARBON DEVELOPMENT: SUSTAINABILITY AND ENVIRONMENTAL ACCOUNTABILITY.....	417
Kudratkhodjaeva Ziyoda Kamol kizi MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI	420
Islamov Anvar Ashirqulovich O'ZBEKISTON SANOAT TARMOG'INING HOZIRGI HOLATI VA IQTISODIY KO'RSATKICHLARI DINAMIKASI.....	423
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li TIJORAT BANKLARINING ONLAYN XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING XALQARO TAJRIBASI	427
Jumaniyozova M. Y. HAVO TRANSPORTIDA YUK TASHISH BOZORIDA KICHIK TADBIRKORLIKNING TASHKILIY-HUQUQIY SHAKLLARI: GSA/ GSSA AGENTLIK HAMDA EKSPEDITORLIK MODELLARI TAHLILI.....	430
Anvarova Dilfuza Abdusattor qizi RAQAMLI PLATFORMALAR VA IJTIMOY MEDIA TARMOQLARINING TURIZM SOHASIDA ISTE'MOLCHI XATTIHARAKATLARIGA TA'SIR MEXANIZMLARI	435
Jumayev Bobomurod Nurmaxmat o'g'li O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ELEKTRON XIZMATLARNING ISTIQBOLLARI VA TAHLILI	438
Otaboyev Nodirbek Oybek o'g'li QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA EKOLOGIK AKTIVLAR VA INVESTITSİYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	441
Mirzaev Komiljon Abdullajonovich BIOLOGIK AKTIVLARNI HAQQONIY QIYMATDA BAHOLASHNING KO'P OMILLI MODELI VA ULARNI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH MASALALARI	444
Axmetova S. S. YASHIRIN IQTISODIYOTNING VUJUDGA KELISH OMILLARI VA SABABLARINING NAZARIY ASOSLARI.....	448
Raxmonov Azizjon Sadullayevich BOJXONA IMTIYOZLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARIVA XALQARO TAJRIBASI.....	455
Latipov Jahongir Shavkatovich QURILISH SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARINING TARKIBI VA ULARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	459
Asadova Maftuna Sa'dullayevna MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARI IQTISODIY TIZIMLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING DINAMIKASI VA USTUVOR YO'NALISHLARI	463
Karimov Odiljon Boqiyevich SOLIQ NAZORATINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	466
Donaboyev Dostonbek Xusan o'g'li QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHNING STRATEGIK TENDENSIYALARI	468
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna TIJORAT BANKLARIDA DEPOZIT SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPTUAL YONDASHUVLARI	471
Abduganiyev Shoxruxbek Shavkatbek o'g'li RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XUSUSIY TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA XARAJATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH	476
Primkulova Zilola Abrorovna RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLAR XARAJATLARINING BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI MUSTAHKAMLASH.....	480
Shamsikulova Moxina bonu Furkatovna MIGRATSIYA JARAYONLARINI BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY	

MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	483
Yoqubjon Toxirov	
FORSAYT TEXNOLOGIYASI ORQALI TA'LIM MUASSASASI RAHBAR XODIMLARINING MA'NAVIY QIYOFASINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	487
Nuriyeva Umida Buribayevna	
PROJECT-BASED ORGANIZATIONS UCHUN KOMPETENSIYAGA ASOSLANGAN KADRLAR SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH	491
Qarshiboyev Jasur Fazliddin o'g'li	
SUG'URTA SHARTNOMASINING HAYOTIY SIKLI BO'YICHA XARAJATLARNI GURUHLASH MASALALARI	494
Murodov Habibullo Qodir o'g'li	
TIJORAT BANKLARI RESURSLARI TARKIBIDA AHOLI OMONATLARI ULUSHINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI	498
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
“MUVAFFAQIYATLI HARAKATLAR” (SUCCESSFUL EFFORTS) USULI ASOSIDA GEOLOGIYAQIDIRUV XARAJATLARINI KAPITALLASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	500
Rizayev Nurbek Qodirovich	
Izbasarov Bahodir Ergashevich	
BIZNESDA RISKLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI	504
Abdukarimova Muslima Abduaziz qizi	
AHOLINI IJTIMOIIY HIMOYA QILISH IJTIMOIIY INSTITUTINING MOHIYATI, ROLI VA AHAMIYATI	507
Abdullayeva Sayyora Aleksandrovn	
MAXSUS IQTISODIY VA SANOAT ZONALARIDA KO'P TARMOQLI KORXONALAR FAOLIYATINI BOSHQARISHDA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA MODELLARDAN FOYDALANISH	510
Xusanova Malohat Mingnorovna	
XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION FAOLIYATNING NAZARIY MODELI VA ILMIY YONDASHUVLARI	513
Abikayumov Bekzod Turdiniyozovich	
TEMIR YO'L TRANSPORTIDA BOJXONA NAZORATI VA RASMIYLASHTIRUVINI RAQAMLASHTIRISH: ERISHILGAN NATIJALAR, STATISTIK TAHLIL VA USTUVOR YO'NALISHLAR	517
Berdiyev Abbas	
THE RELATIONSHIP BETWEEN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT PRACTICES AND ACADEMIC STAFF WORK EFFICIENCY	522
Sultonboyeva Munira Bahodirovna	
Sultanova Kamila Muktorali kizi	
FEATURES OF INVESTMENT BEHAVIOUR IN THE CONTEXT OF FINTECH DEVELOPMENT	527
Karimova Nurjakhon Olim kizi	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSIYALARNING ROLI	532
Amirov Otabek Xudoyberdi o'g'li	
TEMIR YO'L TRANSPORTINING SAMARALI RIVOJLANISHINI TA'MINLASH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBA	535
Mannonov Shoxruhmirza Abdurashid o'g'li	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASI MOLIYAVIY NATIJALAR AUDITIDA RAQAMLI VOSITALAR VA IQTISODIY-MATEMATIK MODELLASHTIRISH	539
Bekchanov Faxriddin Atabekovich	
МОДЕРНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ ЭКСПОРТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА	543
Karamatdinova Aysaule Paraхatovna	
MINTAQALARDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	546
Saidov Jaloladdin Allaberganovich	

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA INTERNETMARKETING TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH	550
Pirmatov Oybek Shovkat o'g'li	
KORXONALARNING INVESTITSION LOYIHALARNI MOLIALASHTIRISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	554
Almanov Xurshid Ismoilovich	
SANOAT KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	557
Choriyev Tolib A'zamovich	
ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПЛАТФОРМ НА ПОВЕДЕНЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИНВЕСТИТОРОВ ФОНДОВОГО РЫНКА	563
Каримова Нуржахон Олим кизи	
HUDUDLARNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH ORQALI MINTAQAVIY RIVOJLANISHNI QO'LLABQUVVATLASHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	568
Ismoilov Azizbek Rustamjon o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	572
Isqova Aziza Alisher qizi	
O'ZBEKISTONDA TIBBIY TA'LIMNI RAQAMLASHTIRISHDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	576
Nazarov Baxrom Mustafayevich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	579
Isqova Aziza Alisher qizi	
KAPITAL BOZORI ORQALI TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	582
Otabek Oltiboyev	
EKSPORT FAOLIYATIDA VALYUTA NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH: KONSIGNATSIYA, DEBITOR QARZDORLIK VA RAQAMLASHTIRISH	585
Israilov Avazbek Rustam o'g'li	
НОВЫЙ ЭТАП ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ РЕФОРМЫ И ТРАНСФОРМАЦИЯ РЫНКА КАПИТАЛА.....	589
Камола Назарова	
XALQARO UNIVERSITET MENEJMENTIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN BOSHQARUV.....	593
Tursunmuratov Sherzod Turdimuratovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA IQTISODIY RISKLARNI BOSHQARISH.....	595
Nurullayeva Mexribon Muratovna	
OLIV TA'LIM TASHKILOTLARINING MILLIY VA XALQARO REYTING INDIKATORLARI MUVOFIQLIGI: BOSHQARUV TAHLILI.....	598
Mamajonova Muxlisaxon Muzaffar qizi	
ФИНАНСОВАЯ ПРОЗРАЧНОСТЬ ТЕКСТИЛЬНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК УСЛОВИЕ ДОСТУПА К БАНКОВСКОМУ КРЕДИТОВАНИЮ.....	603
Дадабоева Муштари Хамидиллаевна	
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH: MAVJUD HOLAT, MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	606
Saidakbarova Ziyoda Doniyor qizi	
TOMORQA XO'JALIGI FAOLIYATIDAN KELADIGAN DAROMADLARNI IQTISODIY PROGNOZLASH.....	611
Ulugbek Nurullaev	
AGROKLASTERLARNING YER RESURLARI VA ULARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI.....	617
Berdiyev Abdumalik Hakimovich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURS SALOHİYATINI SHAKLLANTIRISH VA UNDAN OPTIMAL FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI.....	622

Shixiyev Raxim Muxammedovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ASALARICHILIK TARMOG’INI BARQAROR
RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION YO’NALISHLARI..... 627

Farmanov Jonibek Ziyadullaevich

ОСОБЕННОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И ИННОВАЦИЙ В
КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ УЗБЕКИСТАНА..... 631

Шомуродов Равшан Турсункулович

Йўлдошходжаев Сарвар Бахромхожаевич

MINTAQAVIY INTEGRATSIYA JARAYONLARI: YEVIROOSIYO IQTISODIY ITTIFOQI
(YEOII) IQTISODIY BARQARORLIGI VA O’ZBEKISTON TASHQI IQTISODIY
MANFAATLARI MUTANOSIBLIGI..... 635

Arzikulov Muhammad Ali

Toshpulatova Laylo

INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISHDA MOLIYA-KREDIT
DASTAKLARI VA VOSITALARINING O’RNI 639

I. Madaminov

YER BOZORI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH
MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 643

Ubaydov Mirshod Ismailovich

RAQAMLI INFRATUZILMADA SUN’IY INTELLEKT ASOSIDA KONTENT TAQSIMLASH
TIZIMLARINI BOSHQARISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI 647

Xujamatova Shaxlo Abdusalom qizi

HUDUDLARNING INVESTITSIONINNOVATSION RIVOJLANISH DARAJASINI
KO’P O’LCHOVLI TAKSONOMIK BAHOLASH USLUBIYOTI 652

Xatamova Manzura Ochildiyevna

SOLIQ NIZOLARINI HAL ETISHDA MUQOBIL NIZOLARNI BARTARAF
ETISH USULLARINING IQTISODIY AHAMIYATI..... 659

Solihova Xumora Xasan qizi

AHOLI DAROMADLARINING IQTISODIY MAZMUNIGA BO’LGAN QARASHLAR EVOLYUTSIYASI..... 663

Abidova Shahnoza Abduvaliyevna

QISHLOQ XO’JALIGIGA JALB QILINAYOTGAN INVESTITSİYALARNI KOBBI-DUGLAS
MODELI ORQALI TAHLIL QILISHDA COCHRANE-ORCUTT PROTSEDURASINI QO’LLASH..... 667

Badalov Jamshid Jamolovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KORXONALAR ELEKTRON SAVDOSINI
BOSHQARISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH
SAMARADORLIGINI OSHIRISH 672

Tuychiyev Shavkatjon Shokirali o’g’li

MOLIYAVIY BARQARORLIK VA FUNKSIONAL SAMARADORLIK UZILISHI 676

Kurambayev Alisher Saburbayevich

TEMIR YO’L TRANSPORTIDA “UNBUNDLING” SHAROITIDA INFRASTRUKTURADAN
FOYDALANISH TARIFLARINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIYMETODOLOGIK
VA NAZARIY ASOSLARI 679

Samandarov Doniyorbek Odilbekovich

Rizakulov Sherzod Shermuratovich

TASHABBUSLI BUDJET MEKANIZMI ORQALI HUDUDIY INFRATUZILMA
LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 684

Mirzayev Xursanmurod Egamberdiyevich

TEMIR YO’L YO’LOVCHI TASHISH IQTISODIY SAMARADORLIGINING NAZARIY ASOSI..... 687

Eshboyev Ulug’bek Farxodovich

EFFECT OF MANDATORY IFRS ADOPTION ON EQUITY GROWTH OF UZBEK PUBLIC
INTEREST ENTITIES (PIEs) 691

Mokhirjon Shavkatov Omon ugli

TO'QIMACHILIK SANOATIDA EKSPORT SALOHIYATINI BELGILOVCHI OMILLAR.....	694
Nurullayeva Mexribon Muratovna	
KREDIT SKORING TIZIMLARIDA SUN'IY INTELLEKT VA MASHINAVIY O'QITISH TEKNOLOGIYALARINI QO'LLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI.....	698
Nabiyeva Feruza Odilovna	
INKLYUZIV RAQAMLI TA'LIM PLATFORMASI SAMARADORLIGINI EKSPERT BAHOLASH VA GEOMETRIK INTEGRAL INDEKS ASOSIDA TAHLIL QILISH.....	702
Xolmonov Shodiyor Karshiboyevich	
RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASH METODLARINING QIYOSIY TAHLILI	704
Afenov Nursultan Nugmatillayevich	
OZIQ-OVQAT LOGISTIKASIDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH	708
Mavlanov Sobirjon Pardabayevich	
CHAKANA BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI: UY XO'JALIKLARINI KREDITLASH MISOLIDA	710
Axmedov Sardorbek Abdukarim o'g'li	
INKLYUZIV TA'LIM RESURLARINING HUDUDIY DISPERSIYASI: MAKTAB MENEJMENTINI KLASSTERLASH ZARURATINING EMPIRIK ASOSLARI	714
Rajapova Guldona Usman qizi	
ASSESSING ENTERPRISE DIGITAL MATURITY AND IMPROVING THE MECHANISMS FOR STRENGTHENING COMPETITIVENESS	716
Kungratov Ilmurod Kuzibay ugli	
QAYTA ISHLASH SANOATI KORXONALARIGA TATBIQ ETILGAN YANGI ILMIY TADQIQOTLARNING TAHLILI.....	720
Yusufova Laylo G'ayrat qizi	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA SANOAT ISHLAB CHIQARISHINING O'SISH TENDENSIYALARI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI AHAMIYATI	725
Babadjanova Nozima Abdullayevna	
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi	
O'ZBEKISTONDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH VA AHOLI FAROVONLIGINI MUSTAHKAMLASHDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHIDAGI DAVLAT DASTURLARINING TUTGAN O'RNI.....	727
Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li	

O'ZBEKISTONDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH VA AHOLI FAROVONLIGINI MUSTAHKAMLASHDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHIDAGI DAVLAT DASTURLARINING TUTGAN O'RNI

Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li

TDIU "Bank ishi" kafedrası mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: Maqolada O'zbekiston Respublikasida aholini ijtimoiy-iqtisodiy qo'llab-quvvatlash, mamlakatda kambag'allikni qisqartirish va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishga qaratilgan davlat dasturlarining mamlakat rivojiga qo'shgan hissasi, dasturlarni amalga oshirish jarayonida mamlakat hayotida ro'y bergan o'zgarishlar atroflicha tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: transformatsion o'zgarishlar, yashil iqtisodiyot, raqamli texnologiyalar, kambag'allikni qisqartirish, davlat dasturlari, kichik biznes, oilaviy tadbirkorlik, korrupsion jinoyatlar, hokim yordamchilari.

Abstract: The article provides a comprehensive analysis of the contribution of state programs aimed at socio-economic support of the population, poverty reduction, and the development of family entrepreneurship in the Republic of Uzbekistan, as well as the changes that have taken place in the country during the implementation of these programs.

Keywords: transformational changes, green economy, digital technologies, poverty reduction, state programs, small business, family entrepreneurship, corruption-related crimes, assistants to district and city mayors.

Аннотация: В статье всесторонне проанализирован вклад государственных программ, направленных на социально-экономическую поддержку населения, сокращение бедности и развитие семейного предпринимательства в Республике Узбекистан, а также изменения, произошедшие в жизни страны в процессе реализации данных программ.

Ключевые слова: трансформационные изменения, зелёная экономика, цифровые технологии, сокращение бедности, государственные программы, малый бизнес, семейное предпринимательство, коррупционные преступления, помощники хокимов.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida aholi farovonligini oshirish hamda kambag'allikni qisqartirish masalalari, bunda amalga oshirilishi belgilangan chora-tadbirlarni avvalo mahalladan boshlanganligi, mamlakatimizda yuritilayotgan ijtimoiy siyosatning asosiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bugun O'zbekiston Respublikasida har bir mahalla kesimida aholining ijtimoiy va iqtisodiy ahvolini chuqur tahlil qilgan holda yondashib, fuqarolarga manzilli ijtimoiy-iqtisodiy ko'mak berishga yo'naltirilgan mahalla instituti.

Kichik biznes va tadbirkorlik, aynan oilaviy tadbirkorlikning ilmiy-nazariy asoslari va mamlakatda kambag'allikni qisqartirish hamda ishsizlikni kamaytirishdagi roli to'g'risida bir qancha chet el va O'zbekiston iqtisodchi olimlari o'zlarining ilmiy-tadqiqotlarida atroflicha o'rgangan. Jumladan: Zahra. S¹, Dhevanto, W², Melin.

1 Zahra S (2003) International expansion of U.S. manufacturing family businesses: the effect of ownership and involment. Journal of Business Venturing, 18(4) doi: 10.1016/S0883-9026(03)00057-0., Merlin L. (2012) Culture and values in family business- A reviewand suggestions for future research.Journal of Family business Strategy,

2 Dhevanto W (2012) Key success factors Horizons 42(5) doi: 1016/j.jfbs.2010.02.001.,

L³, Levushkin A.N⁴, Muxanova.A.E⁵, Smagulova J.B⁶ kabi chet el olimlarining ilmiy izlanishlarida atroflicha tadqiq etilgan. Bundan tashqari, oilaviy tadbirkorlik yo’nalishida mamlakatimizning ham bir qator iqtisodchi olimlarining ishlarida empirik tadqiqotlar olib borilgan, jumladan, Ergashxodjayeva Sh.J⁷, Qosimova M.S⁸, Bakieva I.A⁹ va boshqa olimlarning izlanishlarida yo’nalish rivojlanishining mamlakat iqtisodiyotida tutadigan o’rni xususida bir qancha fikr-mulohazalar yuritilgan.

Ushbu tadqiqotda oilaviy tadbirkorlikning iqtisodiy va ijtimoiy jihatlarini, shaklning mamlakatda kichik biznes va tadbirkorlik sohasidagi salmog’ini o’rganish tahliliy-qiyoslash va statistik metodlardan foydalanib atroflicha o’rganildi. O’zbekiston Respublikasida oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishning tarixiy hamda bugungi kundagi normativ-huquqiy asoslari, yo’nalishning davlat tomonidan iqtisodiy va moliyaviy qo’llab-quvvatlash mexanizmlari, buning natijasida oilaviy tadbirkorlikning so’nggi yillarda davlatimiz yalpi mahsulotida tutgan ulushi, qolaversa, aholini ish bilan ta’minlashdagi salmog’i statistik ma’lumotlar asosida tahlil qilindi.

Bugungi kunda dunyoning rivojlangan va ijtimoiy davlatlari iqtisodiyotining tadrijiy rivojlanish tendensiyasiga nazar tashlaydigan bo’lsak, aynan oilaviy tadbirkorlik sohasining rivojlanishiga katta e’tibor qaratilganini kuzatishimiz mumkin.

Darhaqiqat, oilaviy tadbirkorlik iqtisodiy atama sifatida tadbirkorlik va biznes yuritishning shakli o’laroq, ijtimoiy-iqtisodiy, moliyaviy, qolaversa, institutsional to’g’ri yo’naltirilgan taqdirda kengayib, mamlakat yalpi mahsulotida sezilarli salmoqqa ega bo’ladigan tadbirkorlik shakli sifatida biz yuqorida ta’kidlagan kuchli iqtisodiyotga ega mamlakatlar ijtimoiy-siyosiy hayotida namoyon bo’lmoqda. Bunday mamlakatlarga Amerika Qo’shma Shtatlari (Walmart oilaviy shirkati, Koxlar oilaviy kompaniyasi), Germaniya (Schwarz oilaviy kompaniyasi, Quandt oilaviy kompaniyasi), Fransiya (Arnault oilaviy kompaniyasi, Naouri oilaviy shirkati).¹⁰

O’zbekiston Respublikasida ham oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish masalalariga davlat miqyosida e’tibor berib kelinmoqda. Bu borada avvalo sohaning mustahkam va qulay bo’lgan normativ-huquqiy bazasini yaratish, aholi o’rtasida kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni keng targ’ib qilish, bundan tashqari, ushbu sohaga investitsiyalarni jalb qilish bo’yicha mamlakatimizda bir qancha manzilli chora-tadbirlar amalga oshirilib kelinmoqda:

Birinchidan, sohaning normativ-huquqiy jihatlarini tartibga solishda kichik tadbirkorlikning davlat tomonidan himoyaga olinganligi, tadbirkorlar faoliyatiga asossiz aralashuvlarga yo’l qo’yilmasligi, bundan tashqari, byurokratik to’siqlar, qolaversa, mahalliy davlat hokimiyati organlarining sohaga bevosita ko’mak berayotganligi so’nggi yillarda Respublikamizda kichik tadbirkorlik sohasi, aynan oilaviy tadbirkor bilan shug’ullanayotgan fuqarolarimiz sonining doimiy oshib borayotganligida o’z ifodasini topgan.

1-jadval
Oilaviy korxonalarda ishlovchi xodimlar soni to’g’risida ma’lumot¹¹

(kishi)						
Hududlar	2018 yil	2019 yil	2020 yil	2021 yil	2022 yil	2023 yil
O’zbekiston Respublikasi	31 569	51 610	67 988	71 923	79 324	80 054
Qoraqalpog’iston Respublikasi	1 285	2 041	2 687	2 895	3 058	3 285
viloyatlar:						
Andijon	1 000	1 691	3 453	2 515	2 704	2 636
Buxoro	1 771	3 328	4 314	4 781	5 072	5 183
Jizzax	792	1 146	1 561	1 725	1 989	1 883
Qashqadaryo	1 056	1 804	2 313	4 318	5 137	4 703
Navoiy	1 482	4 365	5 652	5 422	5 573	5 197

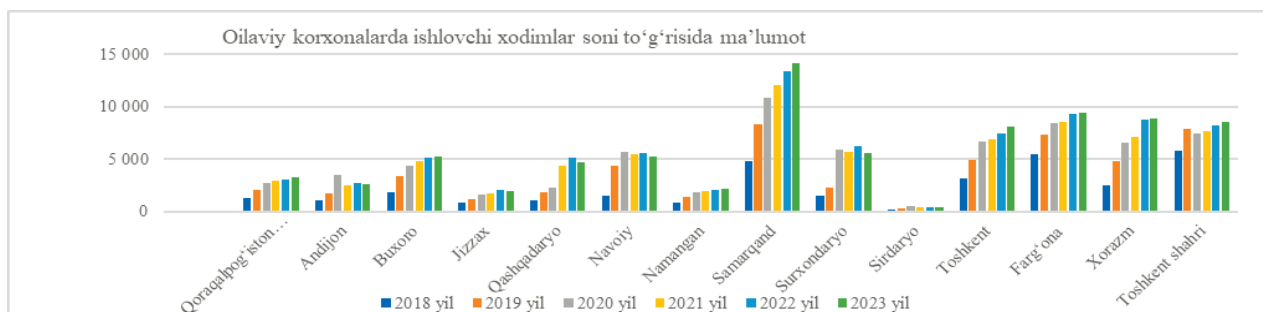
- 3 Merlin L. (2012) Culture and values in family business- A reviewand suggestions for future research.Jornal of Family business Strategy,
- 4 <https://www.mgpu.ru/personal/levushkin-anatolij-nikolaevich->
- 5 <https://cyberleninka.ru/article/n/analiz-razvitiya-turizma-v-respublike-kazakhstan/viewer>
- 6 <https://scholar.google.ru/citations?user=LJbnsQYAAAAJ&hl=ru>,
- 7 Ergashxodjayeva Sh.J., G’oyipnazarov ... va innovatsion texnologiyalarga asoslangan kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish istiqbollari
- 8 <https://ru.scribd.com/document/725438666/Kichik-Bisnesni-Boshqarish-M-S-Qosimova-2005>
- 9 https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=4rLP3sgAAAAJ&citation_for_view=4rLP3sgAAAAJ:YsMSGLbcyi4C
- 10 https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Text_of_the_Creative_Commons_Attribution-ShareAlike_4.0_International_License
- 11 O’zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo’mitasi ma’lumotlari asosida mualliflar tomonidan tayyorlangan.

Namangan	811	1 411	1 836	1 957	2 066	2 174
Samarqand	4 808	8 366	10 882	12 058	13 338	14 166
Surxondaryo	1 449	2 225	5 846	5 651	6 219	5 520
Sirdaryo	155	303	467	445	430	433
Toshkent	3 190	4 885	6 616	6 854	7 469	8 080
Farg'ona	5 493	7 375	8 417	8 563	9 298	9 381
Xorazm	2 456	4 788	6 516	7 097	8 751	8 851
Toshkent shahri	5 821	7 882	7 428	7 642	8 220	8 562

Yuqoridagi jadval ma'lumotlaridan ko'rinib turganidek, O'zbekistonda oilaviy korxonalarda ishlovchi aholi soni 2019–2023-yillarda barqaror o'sish xarakteriga ega.

Respublika bo'yicha viloyatlar kesimida eng yuqori o'sish Samarqand viloyatida qayd etilganligini ko'rishimiz mumkin. Bundan tashqari, 2019-yilda o'tgan 2018-yilga nisbatan eng yuqori o'sish Navoiy, Samarqand, Xorazm, Buxoro va Sirdaryo viloyatlarida sezilarli darajada oshganini ko'rsatmoqda. Umuman, Respublika miqyosida ham 2019-yilda ushbu ko'rsatkichning o'tgan 2018-yilga nisbatan ancha yuqori ekanligining sabablaridan biri sifatida O'zbekiston Respublikasida oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish davlat dasturlariga start berilishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Quyidagi diagramma yuqoridagi jadval ma'lumotlarini tahliliy qiyoslash imkonini beradi.

1-rasm. O'zbekiston hududlari kesimida oilaviy korxonalarda ishlovchi xodimlar soni dinamikasi (2018–2023-yillar)¹²

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 7-iyundagi PQ-3777-son "Har bir oila-tadbirkor" dasturini amalga oshirish to'g'risidagi qarori bilan mamlakatda oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish bo'yicha tegishli tashkiliy va moliyaviy mexanizmlar belgilandi [1].

Qarorda quyidagilar ko'zda tutildi: so'nggi yillarda mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, faol tadbirkorlik, innovatsion g'oyalar va bunyodkorlik salohiyatini qo'llab-quvvatlash orqali aholiga munosib hayot sharoitlarini yaratish, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, bandlikni ta'minlash bo'yicha keng ko'lamli ishlar amalga oshirib kelinmoqda.

Shu bilan birga, olib borilgan tahlil natijalari joylarda aholini tadbirkorlikka jalb qilish, yangi ish o'rinlarini yaratish, bandlikni ta'minlash, o'z mehnati bilan daromad topish istagida bo'lgan fuqarolarga amaliy ko'mak ko'rsatish hamda mehnat resurslaridan samarali foydalanish yo'nalishlarida mavjud imkoniyatlardan yanada kengroq foydalanish zarurligini ko'rsatmoqda.

Aholining shakllangan kasb-hunar an'analari va tadbirkorlik tajribasi oilaviy tadbirkorlik, hunarmandchilik, kasanachilik hamda boshqa tadbirkorlik shakllarini rivojlantirish uchun muhim iqtisodiy salohiyat hisoblanadi.

Har bir oilaning tadbirkorlik bilan shug'ullanishi va barqaror daromad manbaiga ega bo'lishi uchun shart-sharoitlar yaratish maqsadida mamlakatimizning har bir tuman va shahrida, eng avvalo, olis va tabiiy-iqlim sharoiti og'ir hududlarda aholining moddiy sharoitlarini yaxshilash, turmush tarzi sifati va darajasida sezilarli ijobiy o'zgarishlar amalga oshirilishini ta'minlashga qaratilgan "Har bir oila — tadbirkor" dasturi amalga oshiriladi.

Mazkur qaror bilan mamlakatimizning barcha mahalla fuqarolar yig'inlarida Respublikamizning iqtisodiyot va moliya sohalarida rahbar lavozimlarida faoliyat yuritayotgan kadrlardan hokim yordamchilari tanlov asosida saralab olinib, faoliyatini boshladi.

O'tgan qariyb 7 yil (2018–2024) mobaynida ushbu dasturlar doirasida aholining tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash uchun mas'ul tijorat banklari (Xalq banki, Agrobank va Mikro kreditbank) tomonidan jami 53 trillion so'm miqdorida imtiyozli kredit mablag'lari ajratilgan. Sarflangan mablag'lar asosan 3 ta manba hisobidan shakllantirilgan:

¹² Statistik ma'lumotlar asosida muallif tomonidan tayyorlangan.

- O‘zbekiston Respublikasi davlat byudjeti;
- Tiklanish va taraqqiyot jamg‘armasi;
- Xorijiy moliya tashkilotlarining mablag‘lari (tashqi qarz).

Ammo ushbu tizimning samarali ishlashi va dasturda ko‘zda tutilgan maqsad va natijalarga to‘laqonli erishish masalasi bir tomonlama emasligi, qolaversa, institutsional birliklarning umumiy maqsad va vazifalaridan kelib chiqishi lozimligi bilan xarakterlanadi. Jumladan:

Mahallada faoliyat yuritayotgan hokim yordamchisining tegishli tavsiyasi bilan ajratilayotgan ushbu imtiyozli kreditlar avvalo o‘sha mahallaning ijtimoiy-iqtisodiy hayotini yaxshilashi, ishsiz fuqaroga o‘z tadbirkorlik faoliyatini yo‘lga qo‘yib, daromadli ishga ega bo‘lishi uchun mo‘ljallangan. Mazkur jarayonda hokim yordamchisining tavsiyalarni asoslantirish va loyihalarni baholash bo‘yicha mas‘uliyati muhim ahamiyat kasb etadi.

O‘zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi ma‘lumotlariga ko‘ra, hokim yordamchilari faoliyati bilan bog‘liq 309 ta korrupsiyaga oid jinoyat holati qayd etilgan.¹³

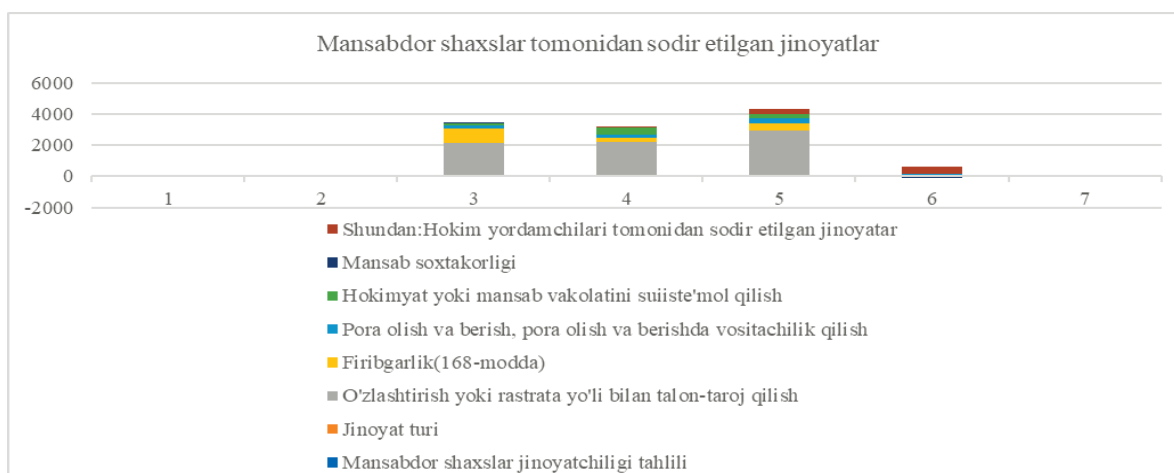
O‘zbekiston Respublikasida jami 9300 tadan ortiq mahalla mavjud ekanligini hisobga oladigan bo‘lsak, o‘rtacha har 30 ta mahalladan birining hokim yordamchisi korrupsion holatga yo‘l qo‘yganligi ma‘lum bo‘ladi.

2-jadval

O‘zbekistonda mansabdor shaxslar tomonidan sodir etilgan jinoyatlar dinamikasi (2022–2024-yillar)¹⁴

Mansabdor shaxslar jinoyatchiligi tahlili				
Jinoyat turi	2022-yil	2023-yil	2024-yil	2023-2024-yillar dinamikasi % da
O‘zlashtirish yoki rastrata yo‘li bilan talon-taroj qilish	2145	2205	2929	33
Firibgarlik (168-modda)	937	272	447	64
Pora olish va berish, pora olish va berishda vositachilik qilish	195	195	353	81
Hokimiyat yoki mansab vakolatini suiiste‘mol qilish	117	427	239	-55
Mansab soxtakorligi	63	36	13	-36
Shundan: hokim yordamchilari tomonidan sodir etilgan jinoyatlar	14 (2022-yil yanvar-iyun)	69	309	447

Yuqoridagi jadvalda 2022-2024-yillarda O‘zbekiston Respublikasi mansabdor shaxslari tomonidan sodir etilgan jinoyatlar haqida ma‘lumot keltirilgan.

2-rasm. O‘zbekistonda mansabdor shaxslar tomonidan sodir etilgan jinoyatlar dinamikasi (2022–2024-yillar)¹⁵

¹³ <https://kun.uz/kr/64940367>

¹⁴ <https://qalampir.uz/uz/news/2023-yil-uchun-korrupsiyaga-oid-zhinoyatlar-statistikasi-ochik-landi-111377>, <https://kun.uz/kr/64940367>.

¹⁵ jadval ma‘lumotlari asosida mualliflar tomonidan tayyorlangan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekiston Respublikasi o'tgan yillar davomida iqtisodiyoti barqaror rivojlanayotgan mamlakatlar qatoridan joy olib kelmoqda. 2024-yil yakunlari bo'yicha Respublikamizda YalMning yillik o'sish sur'ati 63 foizdan yuqori bo'lganligi qayd etildi. Shu bilan birga, 2024-yilning dastlabki to'qqiz oyi yakunlariga ko'ra, O'zbekiston Respublikasining umumiy tashqi qarzi 60 mlrd AQSH dollariga yetib, uning YalMga nisbati 60 foizni tashkil etdi.

Tashqi qarz qanday shartlarda va qanday ustama to'lash shartlarida olinishidan qat'iy nazar, qaytarib berish sharti bilan olinishi aniq. Jalb qilinayotgan tashqi qarz hisobiga aholini ijtimoiy-iqtisodiy qo'llab-quvvatlash, kambag'allikni qisqartirish va kichik tadbirkorlikni rivojlantirish sohalari uchun qabul qilingan dasturlar doirasida mahalla fuqarolariga imtiyozli kreditlash shaklida berilar ekan, bu holat mablag'lardan maqsadli va samarali foydalanish mexanizmlarini yanada takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi. Bu borada ushbu olib borilayotgan tadqiqot davomida bir qancha takliflar ishlab chiqildi. Jumladan:

- Imtiyozli kredit berilayotgan fuqaroning yo'lga qo'ymoqchi bo'lgan tadbirkorlik faoliyati bilan yaqindan tanishligi (bugungi kunda mazkur sohaning bozor holati, talab va taklif miqdori, joriy tadbirkorlik sohasining istiqbollari, xomaki biznes-rejasining mavjudligi);

- Mahalla yettiligining tadbirkorlik faoliyatini boshlamocqi bo'lgan fuqaro bilan joyiga chiqqan holda kompleks o'rganish olib borishi;

- mahalla, bank va mahalliy hokimiyat organlarining aynan ushbu yo'nalishga mas'ul xodimlarining malakasini oshirish (aynan tadbirkorlik faoliyatini boshlashda qanday yordam berish mumkin degan savol qo'yilgan holatda);

- Mahalla, bank va mahalliy hokimiyat organlarida korrupsiyaviy xavflarni kamaytirishga qaratilgan ichki nazorat va monitoring mexanizmlarini takomillashtirish;

- kredit ajratilgan fuqaroning tadbirkorlik faoliyati ustidan muntazam monitoring olib borish (mahalla, bank va mahalliy hokimiyat organlari bilan birgalikda, faoliyatida muammolar yuzaga kelayotgan taqdirda qo'shimcha yordam berish choralarini ko'rish);

- Ajratilayotgan kredit foizlarini imkon darajasida bozor talablariga mos stavkalarda berish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 7-iyundagi PQ-3777-son "Har bir oila — tadbirkor" dasturini amalga oshirish to'g'risida"gi Qarori [Elektron resurs] // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi – LexUZ. – URL: <https://lex.uz/docs/3772869> (murojaat sanasi: 18.09.2026).
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni [Elektron resurs] // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi – LexUZ. – URL: <https://lex.uz/docs/5841063> (murojaat sanasi: 18.09.2026).
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 27-martdagi PQ-5041-son "Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish dasturlari doirasida amalga oshiriladigan qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarori [Elektron resurs] // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi – LexUZ. – URL: <https://lex.uz/docs/5345627> (murojaat sanasi: 18.09.2026).
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 24-oktabrdagi PQ-4498-son "Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish davlat dasturlari doirasida amalga oshirilayotgan loyihalarni kreditlash tartibini takomillashtirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori [Elektron resurs] // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi – LexUZ. – URL: <https://lex.uz/docs/4569641> (murojaat sanasi: 18.09.2026).
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 20-dekabrdagi PQ-55-son "Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish va aholining daromad manbaini kengaytirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarori [Elektron resurs] // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi – LexUZ. – URL: <https://lex.uz/docs/5785317> (murojaat sanasi: 18.09.2026).
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 14-sentabrdagi PQ-306-son "Kichik biznesni rivojlantirishni moliyaviy va institutsional qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori [Elektron resurs] // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi – LexUZ. – URL: <https://lex.uz/docs/6609110> (murojaat sanasi: 18.09.2026).
7. O'zbekiston Respublikasining 2012-yil 26-apreldagi O'RQ-327-son "Oilaviy tadbirkorlik to'g'risida"gi Qonuni // O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami. – 2012. – № 17. – 188-modda; Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi – LexUZ [Elektron resurs]. – URL: <https://lex.uz/docs/2004956> (murojaat sanasi: 18.09.2026).

8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 3-dekabrdagi PQ-31-son “Mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta’minlash va kambag‘allikni qisqartirish masalalari bo‘yicha hokim yordamchilari faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarori [Elektron resurs] // Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi – LexUZ. – URL: <https://lex.uz/docs/5758155> (murojaat sanasi: 18.09.2026).
9. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. Faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar soni (yillik) [Elektron resurs] // O‘zbekiston Respublikasi rasmiy statistika axborot tizimi (SIAT). – Ko‘rsatkich kodi: 1.09.01.0111. – URL: <https://siat.stat.uz/data/3515/> (murojaat sanasi: 18.09.2026).
10. Hnáték M. Entrepreneurial Thinking as a Key Factor of Family Business Success // Procedia – Social and Behavioral Sciences. – 2015. – Vol. 181. – P. 342–348. – DOI: 10.1016/j.sbspro.2015.04.896. – URL: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.04.896> (murojaat sanasi: 18.09.2026).

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

(MAXSUS SON)

Bosh muharriri: Mo'minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o'rinbosari: Nasimov Rashid

Muharrir: Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih: Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner: Egamberdiev Elyor

“Raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt” jurnali 23.10.2020-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№1124 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

